

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งในบทนี้กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยทั้งหมด มีลำดับขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย บุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมาที่มีผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 341 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1) ผู้บริหาร จำนวน 341 คน
 - 2) ครูผู้สอน จำนวน 6,257 คน
- รวมประชากรทั้งสิ้น 6,598 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

- 1) กลุ่มผู้บริหาร เลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัย กระทำโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารที่มีตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนจากประชากร 341 คน โดยอาศัย

ตาราง R.V.Krejcie และ D.W.Morgan (อ้างถึงใน ประยูร อาษานาม, 2534) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 181 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ แล้วจึงสุ่มตัวอย่างผู้บริหารด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามอำเภอ ดังตารางที่ 2 หน้า 64

2) กลุ่มครูผู้สอน เลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการวิจัย กระทำโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนจากโรงเรียนที่มีตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหาร โรงเรียนจากประชากร 6,257 คน โดยอาศัยตาราง R.V.Krejcie และ D.W.Morgan ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 361 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของโรงเรียนในแต่ละอำเภอ แล้วจึงสุ่มตัวอย่างครูผู้สอนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามอำเภอ ดังตารางที่ 2 หน้า 64

รายละเอียดจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างได้ทำการจำแนกตามอำเภอ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอและ โรงเรียนที่มีตำแหน่ง
ผู้ช่วยผู้บริหาร

อำเภอ	จำนวน					
	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมือง	41	22	1,331	77	1,372	99
ชุมพวง	30	16	462	27	492	43
ด่านขุนทด	27	14	363	21	390	35
ปากช่อง	24	12	419	24	443	36
โนนสูง	21	11	311	18	332	29
ครบุรี	20	11	278	16	298	27
พิมาย	19	10	465	27	484	37
โนนไทย	15	8	243	14	258	22
ปักธงชัย	15	8	238	14	253	22
จักราช	15	8	225	13	240	21
คง	14	7	198	11	212	18
สีคิ้ว	13	7	220	13	233	20
โชคชัย	11	6	204	12	215	18
หนองบุญมาก	10	5	213	12	223	17
ห้วยแถลง	10	5	155	9	165	14
บัวใหญ่	9	5	131	8	140	13
เสิงสาง	8	4	167	10	175	14
สูงเนิน	7	4	119	7	126	11
แก่งสนามนาง	7	4	97	5	104	9
ประทาย	6	3	101	6	107	9
โนนแดง	5	3	78	4	83	7
วังน้ำเขียว	5	3	61	3	66	6
ขามสะแกแสง	4	2	91	5	95	7
ขามทะเลสอ	4	2	69	4	73	6
บ้านเหลื่อม	1	1	18	1	19	2
รวม	341	181	6,257	361	6,598	542

ที่มา : ฝ่ายบริหารบุคคล สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2537

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

(1) ศึกษาหลักการและทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และบทความทางวิชาการที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

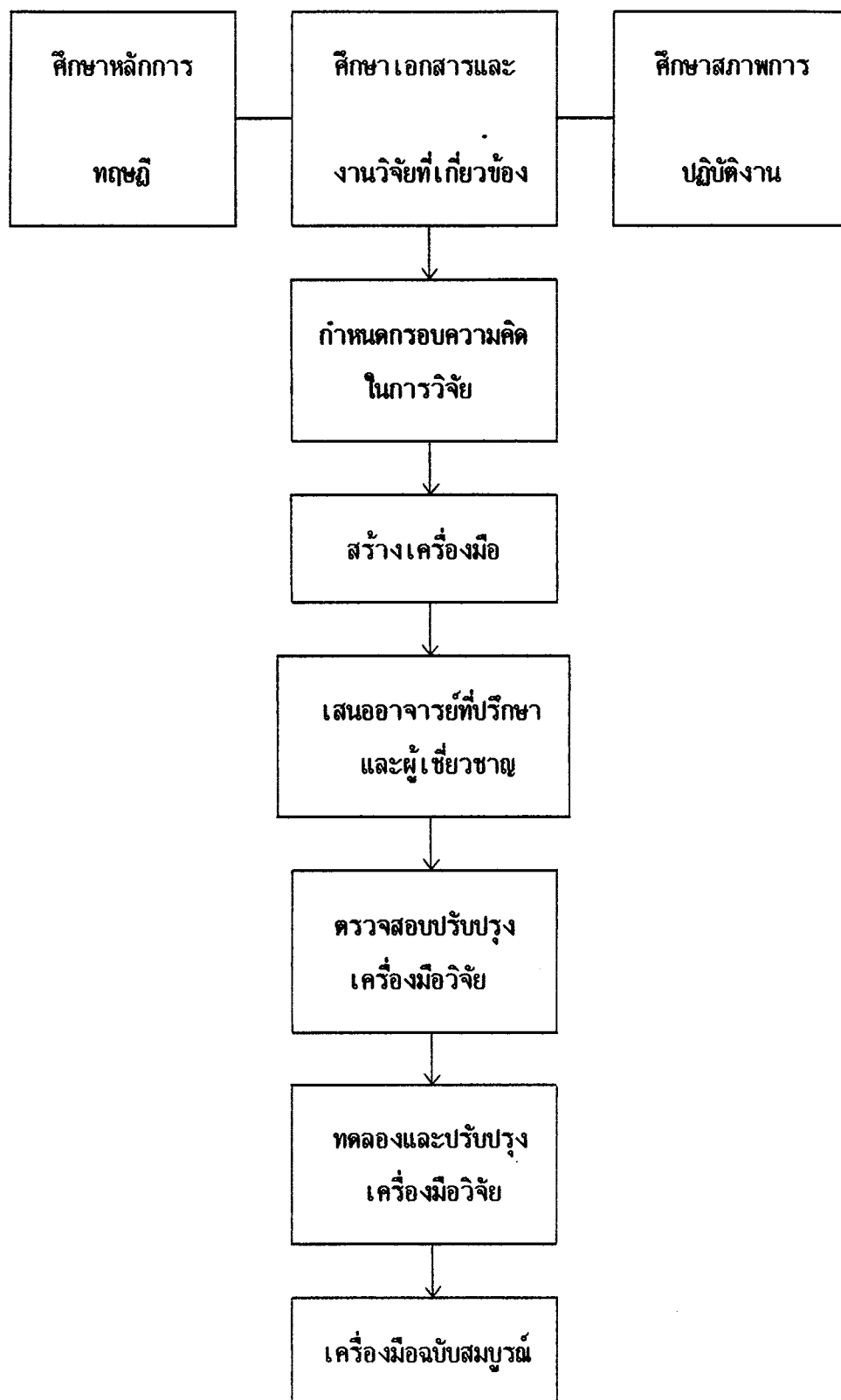
(2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

(3) นำข้อมูลจากการศึกษามาสร้างแบบสอบถามนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงร่างแบบสอบถาม แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงในด้านโครงสร้าง (Construct Validity) และด้านเนื้อหา (Content Validity) ด้านการใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นควรให้ปรับปรุงแก้ไข

(4) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข

(5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (Reliability)

(6) ปรับปรุงเครื่องมือจากผลการทดลองแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2) ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน มีรายละเอียดของเครื่องมือ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อสำรวจสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถาม 5 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ อายุราชการ ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ เพื่อสำรวจสภาพปัจจุบัน ปัญหา การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในการปฏิบัติงานทั้ง 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีข้อคำถาม 51 ข้อ มีความหมาย ดังนี้

ระดับการปฏิบัติ

4	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับ	มากที่สุด
3	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับ	มาก
2	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับ	น้อยที่สุด

ระดับปัญหา

4	หมายถึง	การปฏิบัติงานมีปัญหา	มากที่สุด
3	หมายถึง	การปฏิบัติงานมีปัญหา	มาก
2	หมายถึง	การปฏิบัติงานมีปัญหา	น้อย
1	หมายถึง	การปฏิบัติงานมีปัญหา	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ เพื่อสำรวจสภาพการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูกำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีข้อคำถาม 15 ข้อ มีความหมายดังนี้

4	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับ	มากที่สุด
3	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับ	มาก
2	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับ	น้อย
1	หมายถึง	ปฏิบัติในระดับ	น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในงานทั้ง 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3) ทดลองเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวิจัยที่ได้ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำไปวิเคราะห์หาความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Lee J.Cronbach (อ้างถึงใน ประยูร อาษานาม, 2534) ในการคำนวณหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม ปรากฏค่าความเที่ยงของเครื่องมือดังนี้

(1) แบบสอบถามเรื่องสภาพการปฏิบัติงานของ ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในงานทั้ง 6 งาน มีค่าความเที่ยง .94

(2) แบบสอบถามเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงาน ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในงานทั้ง 6 งาน มีค่าความเที่ยง .97

(3) แบบสอบถามเรื่องปัญหาในการปฏิบัติงาน ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูกำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีค่าความเที่ยง .85

(4) แบบสอบถามมีค่าความเที่ยงรวม .91

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1) ขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น ทำหนังสือถึงสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อประสานงานกับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นโรงเรียนที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2) ขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อทำหนังสือถึงสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อประสานกับโรงเรียนประถมศึกษาที่ต้องการข้อมูล ขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนนั้น ๆ

3) ขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ทำหนังสือถึงโรงเรียนประถม

ศึกษาที่ต้องการข้อมูล ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารครูผู้สอนในโรงเรียนนั้น ๆ

4) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่ต้องการข้อมูลที่สุ่มได้ ให้ผู้บริหาร ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม รวมทั้งเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

5) แบบสอบถามที่ส่งให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 542 ชุด ได้แก่ ผู้บริหาร 181 ชุด ได้รับคืน 173 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.58 เป็นฉบับที่สมบูรณ์ 173 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ครูผู้สอนจำนวน 361 ชุด ได้รับคืน 336 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.07 เป็นฉบับที่สมบูรณ์ 336 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวนแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ดังกล่าว จึงเป็นข้อมูลเพียงพอสำหรับการวิจัย

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้นำไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

1) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตรวจสอบรายการ วิเคราะห์โดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (%)

2) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ยเลขคณิตตามเกณฑ์จุดกลาง (Midpoint) ของช่วงระดับคะแนน (Class interval) มีการแปลผลข้อมูล โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้

(1) ด้านสภาพการปฏิบัติงานทั้ง 6 งาน กำหนดเกณฑ์ดังนี้

3.25 - 4.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ มากที่สุด

2.50 - 3.24 หมายถึง มีการปฏิบัติ มาก

1.75 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติ น้อย

1.00 - 1.74 หมายถึง มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด

(2) ด้านปัญหา ในการปฏิบัติงานทั้ง 6 งาน กำหนดเกณฑ์ดังนี้

3.25 - 4.00 หมายถึง มีปัญหา มากที่สุด

2.50 - 3.24 หมายถึง มีปัญหา มาก

1.75 - 2.49 หมายถึง มีปัญหา น้อย

1.00 - 1.74 หมายถึง มีปัญหา น้อยที่สุด

(3) ด้านสภาพการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ของคณะกรรมการข้าราชการครู กำหนดเกณฑ์ดังนี้

- 3.25 - 4.00 หมายถึง มีการปฏิบัติ มากที่สุด
- 2.50 - 3.24 หมายถึง มีการปฏิบัติ มาก
- 1.75 - 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติ น้อย
- 1.00 - 1.74 หมายถึง มีการปฏิบัติ น้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) หาค่าร้อยละ (%)
- 2) หาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$)
- 3) หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปวิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ผู้บริหารและครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 542 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS) วิเคราะห์หาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)